



مخلوق خداوند
در وصف درنری اهل بیت علیهم السلام

سرشناسه: رنجبران تهرانی، علی اکبر، ۱۳۵۶-

عنوان و نام پدیدآور: انسان کامل مخلوق، برت

مشخصات نشر: تهران: زمزم اندیشه، ۱۳۹۵-

مشخصات ظاهری: ۴۷۶ ص.

شایک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۲۵-۱-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

عنوان دیگر: مخلوق برت در میان
یادداشت: کتبنامه: ص ۴۶۵-۴۷۶، همچنین به صورت زیر نویس

عنوان دیگر: مخلوق برتر در وصف برتری اهل بیت علیهم السلام
موضوع: جهاده معصوم - فضیلت

موضوع: جهادہ معصوم - فضائل

موضوع: Fourteen Innocents of Shiite-- Virtues*
موضوع: اربعه عشر ائمه صلوات الله عليهم

موضوع: انس (عرفان)

(Man) Mysticism موضوع

رده بندی: ۱۳۹۵: ۴/۴/۳۹۵

رده بندی دیویی: ۲۹۹۵

شماره کتابشناسی ملی



انسان کامل، مخلوق برتر

در وصف برتری اهل بیت (ع)

مولف: علی اکبر رنجبران

ناشر: زمزم اندیشه

صفحہ آرا: مجید برکتی

طراح جلد: ایمان نجفی

نویسٹ چاپ: اول بهار ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شایک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۲۵-۱-۴

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان شومیز - ۳۵۰۰۰ تومان گالینگر

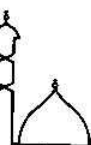
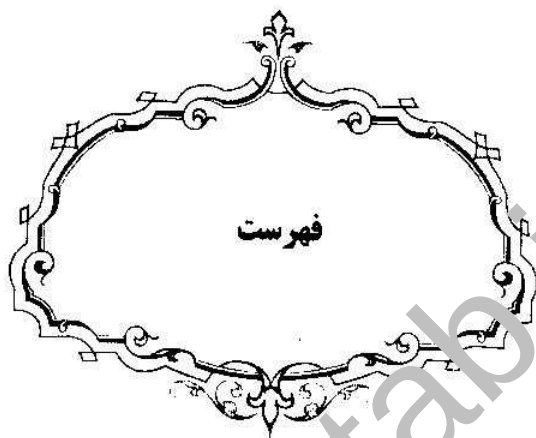
مراكز پخش:

تهران نارمک میدان نبوت ابتدای خیابان جانبازان (گلبرگ) شرقی پلاک

٤٧٧ طبقه ٣ تلفن ٧٧٢٧٢٠٣٤ همراه ٠٩١٢٨١٥٦٤٤٩

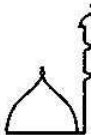
تهران- خیابان انقلاب- خیابان شهدای ژاندارمری مجتمع ناشران کوثر پلاک ۷

انتشارات آرام دل تلفن: ۶۶۹۷۱۶۹۷

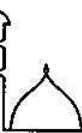


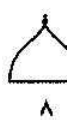
۵	فهرست مطالب
۱۵	پیشینه مسأله
۲۷	ضرورت و اهمیت مسئله از دیدگاه عقل و شرع
۲۷	حقیقت تفاضل موجودات
۴۳	طرح مسئله در لسان ادیان
۵۳	مفاهیم کلی
۵۳	بررسی لغوی ماده «فضل» در لغت
۵۷	بررسی واژه «فضل» در لسان شریعت
۶۲	چیستی برتری
۶۲	ملاک‌های برتری در نگاه شرع (قرآن و سنت)
۸۰	ملاک‌های برتری موجودات برتر از نگاه عقل
۸۷	متعلق برتری
۸۷	برتری به صفات (تمام صفات؛ بعض صفات؛ تک تک صفات)
۹۶	قبح تقدیم مفضول بر فاضل

- تبيين واژه «اهل البيت» و تعيين مصاديق ۱۱۵
- تشریح تفاضل میان انبیاء در قرآن کریم ۱۲۳
- تشریح تفاضل بین انبیاء و ملائکه در قرآن کریم ۱۲۹
- تشریح تفاضل میان رسول خدا ﷺ و انبیاء گذشته و ملائکه در حدیث فریقین ۱۴۹
- نظر شیعه در برتری رسول خدا ﷺ ۱۴۹
- نظر اهل سنت در برتری پیامبر ﷺ ۱۵۴
- ادله عام برتری اهل بیت علیهم السلام بر سایرین ۱۶۷
- ادله عقلی و کلامی ۱۶۷
- ادله نقلی در قرآن و سنت ۱۷۲
- حدیث متواتر ثقلین ۱۷۳
- صفت اهل بیت علیهم السلام ۱۸۲
- دوری اهل بیت علیهم السلام بر ملائکه در اخبار ۱۸۷
- ادله خاص برتری اهل بیت علیهم السلام بر سایرین (انبیاء و اوصیاء و ملائکه) ۱۸۹
- برتری پیامبر اسلام ﷺ ۱۸۹
- جستاری در مسئله نبوت ۱۹۲
- تعریف و ماهیت معجزه ۱۹۲
- گذری بر مسائل حاشیه‌ای معجزه ۱۹۷
- برخی معجزات انبیاء در قرآن کریم ۱۹۹
- کرامات اولیاء الهی در قرآن کریم ۲۰۰
- قرآن معجزه جاوید و امتیازات آن ۲۰۵
- مراتب تحدی قرآن ۲۰۸
- ابعاد تحدی و اعجاز قرآن ۲۱۱
- برتری علی علیه السلام ۲۱۳
- همتابی علی علیه السلام با پیامبر اسلام ﷺ ۲۱۳
- دلیل عقلی ۲۱۴
- ادله نقلی ۲۱۹
- مقدمه: در آمدی بر برتری غیر نبی بر نبی ۲۱۹
- آیه مباهله ۲۲۶



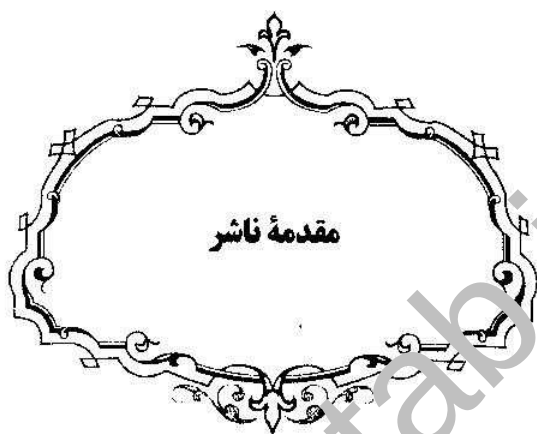
- ۲۴۰..... حدیث طیر مشوی.....
- ۲۵۳..... اعطای پرچم.....
- ۲۵۹..... حدیث اشباه.....
- ۲۶۵..... حدیث مؤاخات و منزلت.....
- ۲۷۴..... خلقت نوری و اتحاد نوریه.....
- ۲۸۴..... کتابت نام علی علیه السلام بعد از نام پیامبر صلی الله علیه و آله در عرش.....
- ۲۸۶..... علی علیه السلام خیر البشر.....
- ۲۸۹..... علی علیه السلام سرور مؤمنین، علی علیه السلام امام متقین.....
- ۲۹۰..... استدلال های علی علیه السلام بر برتری خویش.....
- ۲۹۵..... برتری علی علیه السلام بر صحابه.....
- ۲۹۵..... مقایسه اشتباه.....
- ۲۹۸..... ترتیب برتری در کلام اهل سنت.....
- ۳۰۱..... روش های استدلال شیعه بر برتری علی علیه السلام.....
- ۳۰۸..... نقد اخبار ضعیف در کلام اهل سنت.....
- ۳۱۷..... اقرار خلفاء و محدثین به برتری علی علیه السلام.....
- ۳۲۲..... جعل روایت در مقابل حدیث فضیلت.....
- ۳۳۲..... ورود احادیث برتری ابوبکر و عمر در عرفان.....
- ۳۳۵..... راه حلی برای فرار از بن بست تاریخی ها.....
- ۳۴۰..... مناظره شیخ مفید با عمر بن خطاب در برتری ابوبکر.....
- ۳۴۴..... مناظره ی دختر حلیمه ی سعدیه با حجاج در برتری علی علیه السلام.....
- ۳۴۶..... مناظره مأمون با علمای اهل سنت.....
- ۳۵۱..... برتری سایر ائمه بر سایرین (انبیا و اوصیا و ملائکه).....
- ۳۵۱..... همتایی سایر ائمه با پیامبر و علی علیه السلام در فضل.....
- ۳۵۶..... برتری سایر ائمه بر صحابی و تابعین.....
- ۳۷۱..... **تفاضل میان اهل بیت**.....
- ۳۷۱..... ترتیب برتری ائمه علیهم السلام.....
- ۳۷۲..... برتری علی علیه السلام بر ائمه بعد ایشان.....
- ۳۷۷..... برتری امام حسن بر امام حسین علیهما السلام.....





- ۳۷۹.....تفاضل حضرت زهرا علیها السلام و حسین علیه السلام
- ۳۸۱.....تفاضل ۹ امام بعد از امام حسین علیه السلام
- ۳۹۰.....نقد و بررسی تفاضل در حدیث ۱- متناً ۲- سنداً ۳- تعارضات ۴- دلیل عقل
- ۴۰۳.....تفاضل بین قرآن (ثقل اکبر) و عترة (ثقل اصغر)
- ۴۰۷.....چرا عترة از قرآن برتر است؟
- ۴۲۱.....کاربرد برتری اهل بیت در علوم
- ۴۲۱.....بحث امامت و خلافت در کلام
- ۴۲۳.....صادر اول در فلسفه و عرفان
- ۴۳۳.....تاریف مذاهب در علم ملل و نحل
- ۴۳۵.....بحث شاخصه‌های غلو در علم رجال
- ۴۳۷.....اولین مخارر در آیات
- ۴۴۱.....قلمرو غلو در امام اهل بیت
- ۴۴۷.....علت فاعلی و مفعولی بودن اهل بیت
- ۴۶۵.....منابع و مصادر تحقیق

www.ketaboon.com

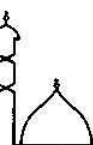


مقدمه ناشر

کتاب گرانقدری که پیش رو دارید از محقق ارجمند جناب استاد علی اکبر رنجبران تهرانی است که انتشارات زمزم اندیشه تهافت و سعادت انتشار آن را یافته است. تحقیق ارزشمندی که نویسنده برای آن زحمات زیادی را کشیده و تحمل مشقتها نموده است. هدف از این تحقیق و انتخاب موضوع انسان کامل، درجه اول او بر سایر مخلوقات عالم، نگاه و در آمدی نو بر جایگاه حقیقی انسانهای کامل در عالم، یعنی اهل بیت علیهم السلام در نظام آفرینش و تعیین حداکثری افق فضائل آنان بوده است، که بر این اساس، این پژوهش در نوع خود کاری جدید و رستاخیزی نو به حساب می آید.

از نوآوری‌های این نوشتار می‌توان به بررسی مبسوط تاریخی موضوع بحث، بحث عقلانی فلسفی در سلسله مراتب عالم وجود، بررسی ملاکات کمال و برتری، تشریح تفاضل میان انسانهای کامل، استیفاء مسئله قبح تقدیم مفضول بر فاضل، تحقیق پیرامون تبیین واژه اهل بیت و ... نام برد که بر محور نظرات شیعه و اهل سنت ارائه شده است.

باز هم می‌توان از نوآوری‌های این کتاب به ارائه اسلوب جدید در چینش ادله برتری در منظومه فکری عقل و شرع اشاره کرد که با تتبع صورت گرفته مشابهی برایش پیدا نکردیم. از دستاوردهای این تحقیق می‌توان به جمع بین نظرات اخباری، کلامی، فلسفی و عرفانی

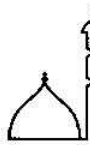


پیرامون انسان کامل و موجود برتر و روشن شدن جایگاه کاربردی این بحث در علوم دیگر اعم از علم کلام، فلسفه، عرفان، ملل و نحل، رجال و ... نظر نمود. روشن شدن قلمرو غلو در مرام اهل بیت علیهم السلام دستاورد دیگری است که می توان برای این رساله برشمرد.

از مشکلات پیش روی نویسنده این کتاب می توان زحمت ارجاع و دسترسی به منابع دست اول را نام برد که به دلیل حساسیت موضوع و نیاز ارجاع به منابع دست اول، نویسنده این راه را در حد امکان پیموده است. مشکل دیگر علمی این کتاب فراوانی مباحث و اقوال مطروحه در عین تشتت و عدم انسجام بوده که برای تسلط بر بحث و جمع بین اقوال نیاز به مطالعه جامع و منظم بوده است و نویسنده منصفانه از این امر خطیر سربلند بیرون آمده است. از مشکلات پیش روی این تحقیق وجود زیر فصلهای مرتبط زیادی بوده که دامنه بحث را توسعه بخشیده و چون راه فراری از آنها وجود نداشته، نویسنده سعی کرده از طرح آن مباحث غفلت نورد، چنانکه روشن شدن سرنوشت بعضی از مسائل این تحقیق بدانها گرده خورده است. به عنوان نمونه یکی از ادله برون دینی تفاضل میان انبیاء کاملاً با مسأله معجزه مرتبط است که نویسنده بحث نه تنها جامع و دقیقی را در این زمینه ارائه نموده است.

خلق این اثر را به نویسنده فرهیخته آن تبریک عرض نموده و از خدای متعال توفیق روز افزون ایشان را خواستاریم و امید داریم این اثر گرانسنگ مورد توجه جامعه فرهیخته و اندیشمند قرار گیرد و مقبول افتد.

شعارات زمزم اندیشه



مقدمه نویسنده

کتاب حاضر که به مدد حضرت خرد رسته تحریر در آمده، حاصل بیش از هزار فیش علمی و تحقیقی، از میان بیش از سیصد منبع از سال ۱۳۷۸ ه.ش در شهر مقدس قم تا سال ۱۳۹۴ ه.ش در شهر تهران است که پیوسته و پیاپی در این مدت بدان پرداخته شده است. علت اصلی تدوین این کتاب محبت و عشق به مقام و منزلت اهل بیت علیهم السلام بوده است و اگر کمالی در آن است نمی از آقایانوس بی کران مناقب و فضائل محمد و آل محمد علیهم السلام است. اگر نقصی هم در آن دیده می شود، "که دیده می شود" منتهی از دنیای نقص نویسنده است. به همین سبب و برای کمتر شدن نقایص و خطاها، فرازها و مهم شدن کتاب با صاحب نظران بزرگی که در جایگاه مرجعیت علمی حوزه هستند، در میان گذاشته شد و استفسار گردید و همچنین مطالب کتاب بر دو تن از فضلاء حوزه علمیه عرضه شد و نظرات مباحثه گردید، تا شاید از کاستی های نویسنده کاسته شده و بیشتر پرده پوشی گردد. بدین جهت از فرصت استفاده کرده و از تمامی کسانی که در تدوین این نوشتار ارشاد و کمک نمودند، بخصوص حضرت آیت الله العظمی سبحانی رحمته الله که سمت استادی به گردن این حقیر دارند و همچنین آیت الله العظمی شبیری زنجانی رحمته الله و آیت الله العظمی گرامی رحمته الله تقدیر و تشکر می نمایم. به عنوان مقدمه و ورود به متن کتاب، نظر خوانندگان گرامی را به گفتار بنیان گذار

جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی ره پیرامون «انسان کامل» جلب می‌نمایم:

- یگانه موجودی که برای سیر آن حد و مقامی نیست انسان کامل است که در این قوس ترقی و استكمال، به گونه‌ای استعداد سیر دارد که می‌تواند به مقامی که به وهم تو ناید، برسد

بار دیگر از ملک پَران شوم آنچه اندر وهم ناید آن شوم

و انسان کامل نور انور احمد محمدی ره است که او انسان کامل است. تقریرات فلسفه، ج ۱،

ص ۳۲۶

- انسان کامل، یعنی وجود مبارک علوی علیه السلام همان نقطه سرّ توحید است، و در عالم آای بزرگتر از آن وجود مبارک نیست پس از رسول ختمی صلی الله علیه و آله، چنانچه در حدیث شریف وارد است: آداب الصلاه ص: ۲۹۸.

- انسان کامل کسی است که فیوضات عالم بالا را به نحوی که افاضه می‌شود، حفظ و ضبط کند. به طوری که باید به پایین فیض بدهد، فیض برساند و خلاصه از آن طرف دستش بونه نهد. از این طرف هم غافل نباشد لذا حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله جامع الکلم است و کامل ترین موجود بین موجودات ممکنه است و معنای نبوت ختمیه هم این است که ممکن نیست بیش از یکی باشد؛ زیرا اکمل اوست چون می‌تواند همه تجلیات با عظمت را ادراک کند و کشف جمال آن طور که ممکن است در او روی می‌دهد و او پرده از جمال برمی‌دارد در عین حال محو جمال نیست. لذا به همه وجودات از وجود کامل تا آخرین تجلیات کمپک می‌تواند رسیدگی کند. این است که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله حتی به نباتات و ذرات و جمادات هم رسیدگی داشته و آخرین درجه کشف هم برای او دست داده است. تقریرات فلسفه، ج ۲، ص: ۳۵۴.

- مؤمنین چون تابع انسان کامل هستند در سیر و قدم خود را بناء اسم او گذارند و به نور هدایت و مصباح معرفت او سیر کنند و تسلیم ذات مقدس انسان کامل هستند و از پیش خود قدمی برندارند و عقل خود را در کیفیت سیر معنوی الی الله دخالت ندهند، از این جهت، صراط آنها نیز مستقیم و حشر آنها با انسان کامل و وصول آنها به تبع وصول انسان کامل است. چهل حدیث، ص: ۵۳۱.

- از رسول خدا منقول است که، خط مستقیمی در وسط کشیدند و خطهای دیگری در اطراف آن، و فرمودند: این خط وسط، خط من است و اعتدال حقیقی، جز برای

انسان کامل که از اول سیر تا منتهی النهایه وصول هیچ منحرف و معوج نشده است، برای کسی دیگر مقدّر و میسور نیست، و آن به تمام معنی خط احمدی و خط محمدی است و دیگران از سایرین، سیر به تبع کنند، نه به اصالت. و چون خط مستقیم واصل بین دو نقطه، بیش از یکی نیست، از این جهت، فضیلت به قول مطلق و سیر بر طریق عدالت و بر سبیل اعتدال، بیش از یکی نیست. شرح حدیث جنود عقل و جهل ص ۲.

اینکه در آیه شریفه حق می‌فرماید: اِنَّ الْاِنْسَانَ اِیَابَهُمْ ثُمَّ اَنْ عَلَيْنَا حِسَابُهُمْ و در زیارت جامعه می‌فرماید: و ایاب الخلق الیکم و حسابهم علیکم سرّی از اسرار توحید و اشاره به آن است که رجوع به انسان کامل رجوع الی الله است، زیرا که انسان کامل فانی مطاع و باقی به بقاء الله است و از خود تعین و اتّیت و انانیتی ندارد، بلکه خود از اسماء حسنی و اعظم است؛ چنانچه اشاره به این معنی در قرآن و احادیث شریفه بسیار است. آیه "صلاه ص: ۲۶۳.

بدان که این انسان کامل است که مثل اعلاّی خدا و آیت کبرای او و کتاب مستبین حق و نبأ عظیم است. امر صرّح حق آفریده شده و با دستان قدرت او وجود یافته و خلیفه خداوند بر مخلوقات او و لایذ باب معرفت حق است. لذا، هر که او را بشناسد خدا را شناخته است. او با هر صفتی از صفات و تجلی‌ای از تجلیاتش آیتی از آیات خداوند و از امثال علیا برای شناخت کامل خالقش است. ترجمه شرح دعای سحر ۵۸.

و الْعَصْرِ «عصر» انسان کامل است؛ امام زمان - سلام الله علیه - است. یعنی «عصاره» همه موجودات. قسم به عصاره همه موجودات، یعنی قدم به انسان کامل. تفسیر سوره حمد، ص ۲۳۷.

این کتاب را که از حیث مطالب بیانگر منزلت و مقام اهل بیت عصمت و جلال است و از جهت کوشش ناچیز، به محضر مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی امام‌نهای (رحمته الله علیه) که جانشین انسان کامل زمان حضرت مهدی ارواحنا له الفداء است تقدیم می‌نمایم، امیدوارم که مقبول افتد.

علی اکبر رنجبران
تهران آغاز دهه مبارک فجر
۱۲ بهمن سال ۱۳۹۴ ه.ش

